

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Maria Angeles Aldekogarai Alastra

*Ea, Bizkaia
(1951)*

Aurkibidea

Biografia

Maria Angeles Aldekogarai Natxituako (Ea) Angelutxo auzoan jaio zen 1951an, Atzeko baserrian. Hiru anai-arreba dira eta bera da gazteena. Eskolara Natxituan ibili zen hamabost urtera arte eta ondoren Ean joskintza ikasi bazuen ere, hogeitertekin fabrika batean lanean hasi zen, Ispasterren. Erroneria batean Gizaburuagako nobioa ezagutu eta bertara ezkondu zen, Laxier auzoko *Akuiola* baserrira. 80. hamarkadaren amaieran, baserriko oilotegi zaharra zaharberritu eta Euskal Herriko lehenetariko nekazal-turismoa zabaldu zuten, oraindik ere eta 37 urte eta gero martxan dabilena. Maria Angeles, Gizaburuaga alkatea izan zen hogeitertez, 1991tik 2001. urtera arte eta bere 4 legealdietan, hainbat etxebizitza berri eraiki ziren herrian.

Zintak

EAA-030

- **Proiektua:** Lea Ibarreko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Sapsootham, Itziar
- **Data:** 2025-11-25
- **Iraupena:** 66 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Sapsootham, Itziar

Pasarteak

1. Jaunartzea egin zuen lutuan zeuden bitartean

- **Erref:** EAA-030/002
- **Iraupena:** 0:03:03. **Hasi:** 00:00:25. **Bukatu:** 00:03:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Ea-ko Angelutxu auzoko "Atzeko" izeneko baserrikoa da. Bi anai zahar ditu. Amona beraiekin bizi zen eta jaunartzea egin baino pixka bat lehenago zendun zenez, ospakizuna doluan egin zen.

2. Amak esnea partitzen zuen

- **Erref:** EAA-030/003
- **Iraupena:** 0:02:46. **Hasi:** 00:03:28. **Bukatu:** 00:06:14
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Batetik bestera zebiltzanak

Laburpena:

Baserrian behiak, oiloak, astoak... zituzten. Amak esnea Ean saltzen zuen etxez-etxe. Geroago, Ea-ra jaitsi beharrean bidera atera eta bertan saltzen zuen kaikuarekin. Esnedun bakoitzak bere bezeroak zituen.

3. Baserria bai, baina ekoizpenik ez

- **Erref:** EAA-030/004
- **Iraupena:** 0:01:32. **Hasi:** 00:06:14. **Bukatu:** 00:07:46
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

Baserritik bizi ziren haur eta gaztetan. Gero hiru anai-arrebek kanpoan lan egin dute, lantegietan. Baserriko ekoizpena nahiko berandu arte mantendu zuten baina orain baserria eta lurak bakarrik dituzte, aktibitate ekonomikorik gabe.

4. "Txorizo pamplona" nahiago etxeko txorizoa baino

- **Erref:** EAA-030/006
- **Iraupena:** 0:02:39. **Hasi:** 00:08:20. **Bukatu:** 00:10:59
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura

Laburpena:

Gutiziarik ez zuten izaten baserrian baina jateko falta ere ez. Janari bereziak izaten ziren batzuetan: pastelak, errusiar entsalada, bisigua... Txerria zuten, txerriki onak egiten zituzten. Hala ere, haurrek nahiago izaten zuten kanpoko "txorizo pamplona" jan.

5. Goserik ez dute inoiz pasa

- **Erref:** EAA-030/008
- **Iraupena:** 0:01:04. **Hasi:** 00:11:03. **Bukatu:** 00:12:07
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura

Laburpena:

Jatekoaren faltarik ez dute inoiz izan baina gutziaren bat jateko gogoia bai. Hurrei gaseosa ematen zieten igandetan.

6. Patinetik ateratzen zen ura

- **Erref:** EAA-030/009
- **Iraupena:** 0:03:09. **Hasi:** 00:12:07. **Bukatu:** 00:15:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura

Laburpena:

<p>Baserrian beti ezagutu du argindarra baina ur-korronterik ez. "Patinetik" iturburuko ura ateratzen zuten kozinatzeke, norbera garbitzeke, platerak garbitzeke... Patina baserri batzuen artean partekatzen zen. Edateko ura iturri batetik hartzen zuten eta ganaduak putzutik edaten zuen. Udan, patinetik ura ateratzeko ordu zehatzak zeuden.</p>

7. Arropa errekan eta eskuzko garbigailuarekin garbitzen

- **Erref:** EAA-030/010
- **Iraupena:** 0:01:44. **Hasi:** 00:15:16. **Bukatu:** 00:17:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Aparatuak, objektuak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa garbitzea

Laburpena:

Lehenengo garbigailua eskuzkoa izan zen. Errekan eragin behar ziren arropak. Izarak garbitzea lan handia zen. Zortia ipintzen zuten emakumeek buruan eta haren gainean arropaz betetako saskia.

8. Aste osorako ogia egiten zuten

- **Erref:** EAA-030/014
- **Iraupena:** 0:01:50. **Hasi:** 00:18:52. **Bukatu:** 00:20:42
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Garia

Laburpena:

<p>Larunbatetan aste osorako ogia egiten zuten baserrian. Ogia nola egiten zen kontatzen du. Hurrek nahiago izaten zuten okindegiko eguneko ogia, etxekoa baino. Garia ereiteari utzi ziotenean lan bat gutxiago izan zuten etxean ere.</p>

9. Garai bateko janak, gaur egun gutziak

- **Erref:** EAA-030/015
- **Iraupena:** 0:01:48. **Hasi:** 00:20:42. **Bukatu:** 00:22:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

Gaur egun baserriko ogia, taloak... azoketan eta egun berezietan jaten ziren. Garai batean eguneroko janak ziren. Morokila ez zen jaten bere etxean.

10. Natxituako eskolan haur asko

- **Erref:** EAA-030/017
- **Iraupena:** 0:01:13. **Hasi:** 00:22:47. **Bukatu:** 00:24:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

Natxituko eskolan haur asko zeudenez, neskek goizetan izaten zituzten klaseak eta mutilek arratsalde. Gero eskola berriak egin zituzten.

11. Angelutxu auzokoak beti Natxitura

- **Erref:** EAA-030/019
- **Iraupena:** 0:01:10. **Hasi:** 00:24:03. **Bukatu:** 00:25:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:

Angelutxu auzokoak Natxitura joaten ziren eskolara eta elizara. Eakoekin harremanik ez zuten.

12. Eskola frankismo garaian

- **Erref:** EAA-030/021
- **Iraupena:** 0:01:31. **Hasi:** 00:25:22. **Bukatu:** 00:26:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Politika » Politika eta Franco
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

Eskolan gaztelaniaz ikasten zuten baina doktrina euskaraz. "Cara al sol" abesten zuten egunero eta noizbehinka ikuskaritzakoak agertzen ziren eskolan.

13. Izarak brodatzen eskolan

- **Erref:** EAA-030/023
- **Iraupena:** 0:01:19. **Hasi:** 00:27:15. **Bukatu:** 00:28:34
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

Eskolan josten erakusten zieten neskei eta izarak brodatzen zituzten. Entziklopedia bat erabiltzen zuten liburu bezala.

14. Eskolako irteerak eta txangoak

- **Erref:** EAA-030/024
- **Iraupena:** 0:01:56. **Hasi:** 00:28:34. **Bukatu:** 00:30:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak

Laburpena:

Ikasturte bukaeran irteera bat egiten zuten, normalean Igeldora. Autobusean joaten ziren. Plentziara, Gorkizera, Sondikara... ere joaten ziren. Derioko idiak ikustera joan ziren ere.

15. Jostuna izateko ofizioa hasi zuen

- **Erref:** EAA-030/025
- **Iraupena:** 0:02:02. **Hasi:** 00:30:30. **Bukatu:** 00:32:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Sastreak, jostunak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Hamabost urterekin ikasketak bukatu zituen eta josten ikasten hasi zen Ean. Emakume batekin ikasi zuen prakak josten. Bertan zegoela Ispasterko lantegi batean lan egiteko eskaintza jaso zuen eta bertara joan zen.

16. Autobusean erromeria guztietara

- **Erref:** EAA-030/027
- **Iraupena:** 0:02:04. **Hasi:** 00:32:41. **Bukatu:** 00:34:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Autobusak

Laburpena:

Erromeria baten ezagutu zuen Gizaburuagako mutil-laguna. Erromeria askotara joaten ziren eta autobusean mugitzen ziren. Lagunen baten kotxean edo taxian bueltatzen ziren etxera

17. Gernikara dantzara edo zinemara

- **Erref:** EAA-030/028
- **Iraupena:** 0:01:58. **Hasi:** 00:34:45. **Bukatu:** 00:36:43
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Aisia » Kultura » Zinema

Laburpena:

Gernikara joaten ziren ia igandero "sala de fiestas" edo dantzalekura. Hasieran Lekeitioko Jai Club-era joaten ziren baina gero Gernikara autobusean. Gernikan zinera, dantzalekura, kafetegietara... joaten ziren.

18. Franco hil zen egunean, jai

- **Erref:** EAA-030/032
- **Iraupena:** 0:02:40. **Hasi:** 00:38:22. **Bukatu:** 00:41:02
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Autoak

Laburpena:

Gernikan atera zuen gidabaimena. Franco hil zen egunean klase bat hartzera joan zen baina jai eguna zenez, etxera bueltatu zen. Franco hil ostean aldaketak egon ziren baina ez zuten horrenbeste sumatu.

19. Etxetik kanpo lan egitearen onurak

- **Erref:** EAA-030/034
- **Iraupena:** 0:03:34. **Hasi:** 00:41:10. **Bukatu:** 00:44:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Bizkaiko lantegiak » Lea-Artibaiko lantegiak

Laburpena:

1979an ezkondu zen Gizaburuagara. Lantegian lan egiteari utzi zion eta gutxira itxi zuten. Lantegian lan egitea oso positiboa izan zen berarentzat, etxetik atera zelako, gidabaimena atera zuelako, dirua irabazi...

20. Nekazalturismoa zabaldu zuen baserrian

- **Erref:** EAA-030/036
- **Iraupena:** 0:01:00. **Hasi:** 00:45:08. **Bukatu:** 00:46:08
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

<p>Nekazalturismo bat zabaldu zuen baserrian. Hasieran ez zekien zer zen ere ez. Prozesua nolakoa izan zen azaltzen du.</p>

21. Nekazalturismoan urtero errepikatzen duten bezeroak

- **Erref:** EAA-030/038
- **Iraupena:** 0:04:20. **Hasi:** 00:50:53. **Bukatu:** 00:55:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Familia eta harremanak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

<p>Zaragozako bikote bat izan zuten nekazalturismoan, zabaldu eta gutxira. Gerotik urtero pasatzen dituzte 15-18 egun Maria Angelesen nekazalturismoan, gaur egun seme-alabekin eta haien bikoteekin. Ia 35 urte dira urtero joaten direla eta familiatzat hartzen dituzte.</p>

22. Herriko adin nagusiko guztiak dira alkategaiak

- **Erref:** EAA-030/041
- **Iraupena:** 0:02:29. **Hasi:** 00:56:51. **Bukatu:** 00:59:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Udala

Laburpena:

<p>1991tik 2001ra izan da Gizaburuagako alkate. Gizaburuagan, 18 urtetik gorako biztanle guztiak dira alkategaiak, eta hauteskundeak baino lehen aurre-bozkaketa bat egiten da. Prozesua nolakoa den eta bera nola atera zen kontatzen du.</p>

23. Hogeituz Gizaburuaga alkate

- **Erref:** EAA-030/042
- **Iraupena:** 0:02:56. **Hasi:** 00:59:20. **Bukatu:** 01:02:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Udala

Laburpena:

<p>Hogeituz Gizaburuaga alkate. Hasieran ez zuen nahi, ez zuelako bere burua gai ikusten. Ez dago alderdi politikorik eta 18 urtetik goragoko edozein izan daiteke alkategai. Amoroton ere horrela aukeratzen da alkatea. 2001ean alkatetza utzi nahi zuen eta hauteskunde aurreko bozketan, berari ez bozkatzeko eskatu zuen.</p>

24. Biztanleria mantentzeko etxebizitzak sortu ziren

- **Erref:** EAA-030/043
- **Iraupena:** 0:02:26. **Hasi:** 01:02:16. **Bukatu:** 01:04:42
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Aldaketak eta arazoak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Udala

Laburpena:

Gizaburuagako alkate 20 urtez izan eta gero, herrian aldaketa asko egon ziren. Udaletxe berria egin zen. Gazteak herririk ez joateko etxebizitza berriak eraiki ziren. Abade etxean adinekoentzat eguneko zentroa sortu zuten.

25. Herrian egindako ekarpenagatik pozik

- **Erref:** EAA-030/044
- **Iraupena:** 0:00:48. **Hasi:** 01:04:42. **Bukatu:** 01:05:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Udala

Laburpena:

Alkate izandako garaiari buruzko oroitzapen positiboak ditu. Pozik dago herriari egindako ekarpenagatik.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-04-11

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com